

Obraćanje Supervizora za Brčko Henry L. Clarke-a na povodom otvaranja nove zgrade suda u Brčkom

26. Juna 2002.

Dobrodošli, i zahvaljujem se što ste došli na događaj koji će možda biti najvažnije dešavanje u Brčkom ove godine. Naravno bih htio da pozdravim:

cijenjene ambasadore i predstavnike diplomatskih misija i međunarodnih organizacija, naročito ambasadora Matthiasa Sonna, koji je došao ne samo u svoje ime nego je istovremeno tu u ime visokog predstavnika,

cijenjenog gospodina Robertsa Owena i profesora Vitomira Popovića, članove Arbitražnog tribunala za Brčko, i mnoge druge sudije i tužioce iz cijele Bosne i Hercegovine, uključujući i pravosuđe Brčkog,

protu Maksimovića, imama Gobeljića, i druge predstavnike vjerskih zajednica,

general-majora Meiera, brigadnog generala Gardnera, i ostale članove SFOR-a,

gradonačelnika Kisića, predsjednika Skupštine Distrikta, gospodina Đapu, predstavnike Vijeća ministara, predstavnike Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, i članove Vlade Brčko Distrikta,

Velika nam je čast što ste svi ovdje.

Takođe mi je čast zahvaliti svima onima koji su dali svoj doprinos ovom veličanstvenom projektu, počevši od nekadašnjeg državnog sekretara, gospođe Albright, i Vlade SAD-a, koji su doprinijeli najveći dio sredstava, i Evropskoj uniji, za njen doprinos u vidu opreme. Građevinska firma "Una", koju danas ovdje predstavlja generalni direktor Čibić, je obavila odličan posao u realizaciji ovog ugovora. Michael Stewart i USAID su obezbijedili nadgledanje izgradnje, zajedno sa Zorom Kovačević i njenim timom u OHR Brčko, ambasador Ruecker i OHR Sarajevo su obezbijedili administrativnu podršku. Odjel za javni registar Brčko Distrikta nam je pružio efikasnu pomoć. Moji prethodnici, Bill Farrand i Gary Matthenjs, su takođe pružali veliku podršku ovom projektu. Uskoro ćete vidjeti koliko uspješno je ovaj tim obavio svoj posao. Djelo govori samo za sebe.

Danas je ova zgrada prazna, ali u danima koji slijede u njoj će biti najsavremenije, najnezavisnije, i, rekao bih, najefikasnije lokalno pravosuđe i tužioci u regionu, a ne samo u Bosni i Hercegovini. To je procjena mnogih sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka koji su bili u Brčkom i radili sa našim sudstvom. Želim odati priznanje onima koji su omogućili da se ovo ostvari, počevši sa Arbitražnim tribunalom za Brčko i glavnim autorima njegovih odluka, Robertsu Owenu, i mojim prethodnicima supervizorima. Odlukom je stvorena Komisija za reviziju zakona za Brčko, koja je obavila ogroman posao prolaska kroz pravnu reformu, i mukotrpno radila na uspostavi, davanju podrške, a bila je i mentor ove jedinstvene institucije koju je predvodio predsjedavajući Michael Karnavas. Međunarodna pravosudna komisija (IJC), koju u Brčkom predvodi JoAnne Richardson, i direktor IJC-a, Rakel Surlien, su tu misiju nastavili. Želim se ponovo zahvaliti Vladi SAD-a što je obezbijedila sredstva za ove savjetnike, USAID-u za obuku i podršku od strane Američke advokatske komore, Vladi Njemačke za omogućavanje posjeta njemačkih pravnika, kao i Vladi Grčke za finansiranje dodatne podrške preko Centra za evropsko javno pravo. Ipak, ništa, ništa se ne bi desilo da nije bilo predanosti brčanskih sudija, tužilaca i pravnika za pravnu pomoć, koji će danas i sutra pokazivati šta vladavina prava može da postane u Bosni i Hercegovini.

Želio bih da pomenem nekoliko komentara za one, naročito ambasadore, koji su ovdje po prvi put, i koji možda napuste Brčko uskoro nakon prijema. Želim da pojasnim nekoliko mitova koji se mogu čuti van Brčkog a za koje sam siguran da ste i vi čuli.

Mit broj jedan: Brčko je eksperiment. Ovo implicira da možda neće funkcionisati, i može se pokušati ovdje ponovo na različite načine. Ja to ne vidim na taj način. Brčko reformiše sve aspekte svojih javnih institucija, od samog korijena. I mi to činimo samo jednom. Pokušavamo biti oprezniji onoliko koliko su bili oprezniji ljudi koji su gradili ovu građevinu. Nove institucije funkcionišu. One daju Brčkom temelj za naprednu ekonomiju i kvalitetne vlasti, a uvjeren sam da se građani Brčkog neće toga lako odreći.

Mit dva, od četiri: Brčko je "van kontrole", ignoriše potrebe Evrope, ili se suprotstavlja "jedinstvenom ekonomskom prostoru". Sve što moja kancelarija čini spada u mandat dobijen Odlukama Tribunala, mada institucije Brčko Distrikta čine mnogo više od toga. U stvaranju jednog multi-kulturalnog distrikta od dijelova dva neprijateljska entiteta, mi, tj. međunarodna zajednica i vođstvo Brčkog, smo morali potpuno reorganizovati vlasti i pravosuđe. Ovaj posao nije mogao, i još uvijek ne može, čekati da reforma stigne u sve dijelove Bosne i Hercegovine odjednom. Mi smo imali, i još uvijek imamo, obavezu ne samo da prevaziđemo užas posljednjeg rata, nego, istovremeno, da se u potpunosti uključimo u istorijsku tranziciju iz socijalističkog sistema u demokratske procese i u tržišnu ekonomiju. Da bismo obavili svoj posao preuzeli smo najbolje ideje gdje god smo ih mogli dobiti, uključujući i nove zakone od drugih zemalja u tranziciji, kao što je Slovenija.

Istina je da ne poznajem nikog u Brčkom ko se suprotstavlja jedinstvenom ekonomskom prostoru – Brčko bi moglo samo imati koristi od toga da bude dio stvarnog jedinstvenog ekonomskog prostora. Mi u Brčkom ne vidimo drugog načina osim integracije u Evropu. Brčko je nekada bio grad u središtu Jugoslavije a sada je postalo grad na granici Bosne i Hercegovine. Hrvatska je odmah tu preko mosta, a Srbija je udaljena samo nekoliko kilometara. Rijeka Sava, koja je značajna vodena saobraćajnica ka Dunavu i ostatku Evrope, mora postati plovna, na samo za potrebe Brčkog nego i za prevoz izvoza iz Bosne. Mi imamo mnogo tačaka na našem dnevnom redu, ali takođe imamo, najvjerovatnije, najbližu saradnju između međunarodne zajednice i institucija Bosne i Hercegovine u poređenju sa ostalim dijelovima Bosne i Hercegovine.

Temelj svega što radimo u Brčkom, u svim segmentima društva, ostaje vladavina prava. Zgrada suda koja je pred vama je simbol toga. Nadamo se da će ona biti trajni simbol kako jedna zgrada koja je služila toliko vojski, duže od jednog stoljeća, sada može da služi demokratskom miru.